

Preprečevanje in obvladovanje poškodb z ostrimi predmeti v Bolnišnici Topolšica in pregled 10-letnega delovanja bolnišnice na področju promocije zdravja

*pred. mag. Brigita PUTAR, univ, dipl.org.
PVK , svetovalka za promocijo zdravja*

Bolnišnica
Topolšica

BOLNIŠNICA TOPOLŠICA

javni zavod s specialistično bolnišnično in specialistično ambulantno dejavnostjo za pljučne in internistične bolezni.

240 zaposlenih

Strokovno medicinske enote/oddelki:

- Pljučni oddelek,
- Interni oddelek,
- Enota intenzivne terapije,
- Specialistične ambulante,
- Endoskopski center,
- Laboratorij,
- Fizioterapija,
- Rentgen in CT,
- Lekarna.

Administrativne in tehnično-preskrbovalne enote/slужbe:

- Uprava,
- Kuhinja,
- Pralnica,
- Enota vzdrževanja.

Področja delovanja BT na podlagi promocije zdravja

- Promocija zdravja na delovnem mestu
- Ohranjanje zdravja zaposlenih.
- Spreminjanje zdravstvenih ustanov v okolja, ki spodbujajo zdrave odločitve.
- Krepitev zdravja lokalne skupnosti v neposrednem območju okrog zdravstvene ustanove.

OHRANJANJE ZDRAVJA IN DELO ZAPOSLENIH V BT

- Delo v bolnišnici - 24 ur na dan, 365 dni v letu
- Nevarnost okužb, delo s kemikalijami, RTG žarki, dvigovanje bremen, psihična obremenitev, poškodbe pri delu- vbodi...

PROMOCIJA IN OHRANJANJE ZDRAVJA DELAVCEV – začetki I. 2012

- AKTIVNOSTI NA PODROČJU PZ
PREVZAMEJO SINDIKATI (GIBANJE)
- POHODI ZA DELAVCE
- ŠPORTNE AKTIVNOSTI- ODBOJKA,
TELOVADBA
- Rekreacija na DM

PREMIK – ZAGON PZ V BT (I.2013)

- Sestanek pri direktorju BT
- Vodenje in usmerjanje posameznih področij promocije zdravja- vodi SZPZ
- Skupina za zdravje- skupina za ergonomijo
- L. 2013 - 5 sestankov
- Uspešna vloga na razpisu ZZZS

Promocija zdravja na področju ergonomije v Bolnišnici Topolšica v letu 2013 in 2014

- *V projektni skupini za izvedbo Promocije zdravja smo sodelovali :*
- *vodja projekta Brigita Putar*
- *Renata Vrečar – Mošmondor, Polona Lebar, FTH*
- *Jurij Šorli, zdravnik*
- *Darja Kramar, dms*

Cilji PPZ

- C 1:** izvedba usposabljanja zdravstvenih delavcev za delo z obstoječimi ergonomskimi pripomočki (deska za premeščanje, premikanje pacientov).
- C 2:** nabava sodobnih ergonomskih pripomočkov za zdravstveno nego (hidravličnih postelj, prelagalne deske in drseče podloge za premike pacientov).
- C 3:** izvedba usposabljanja zdravstvenih delavcev za delo z nabavljenimi ergonomskimi pripomočki (hidravlične postelje, prelagalne deske in drseče podloge za premike pacientov).
- C 4:** izvedba študije vpliva sodobnih ergonomskih pripomočkov in izobraževanj na zdravje zdravstvenega osebja.
- C 5:** priprava zloženke o Ergonomskih načinih dela .
- C 6:** obveščanje širše strokovne javnosti z objavo rezultatov projekta v Topličniku.

S projektom smo dosegli

1. Povečanje zadovoljstva zaposlenih in z njim povezani ugodni učinki so v opravljeni študiji nakazani.
2. Edukacija skupin zaposlenih v zdravstvu, kljub njihovi oceni, da so s problematiko dobro seznanjeni je koristna in vodi v zmanjšanje obolevnosti zaposlenih in dviguje kvaliteto njihovega dela.
3. Slikovna predstavitev vaj za krepitev tarčnih mišičnih skupin, ki se uporabljajo pri vsakodnevnem delu.

VAJE

Cilj izvajanja vaj je krepitev vseh mišic, predvsem trebušnih in hrbtnih, ki so pomembne pri stabilizaciji hrbtenice.

Vaje izvajamo v pravilnem položaju, počasi, do bolečine in pri tem ves čas pravilno dihamo.

Stoj vzravnano, stisni MMD, z izdihom izmenično dvigni nasprotno roko in nogo.

V fazi izdiha izmenično dvigni koleno.

Komolci nazaj, lopatici stisni skupaj, mirno dihaj, zadrži 5-10 sekund.

Komolci skupaj, ramena dol, mirno dihaj, zadrži 5-10 sekund.

Ne pozabimo na mišice medeničnega dna (MMD).

Krepilne vaje za MMD:

1. MMD stiskamo neprekinjeno 5-10 sekund, sledi enako dolg odmor. Naredimo 10 zaporednih ponovitev.
2. MMD 5x hitro stisnemo in spustimo, sledi enako dolg odmor. Naredimo 5 zaporednih ponovitev.

Hoja v naravi:

- Dihaj!
- Sprosti se!
- Razgibaj se!

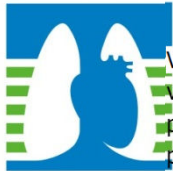
AVTORJI : Enota fizioterapije v sodelovanju z mag. Putar Brigito in Centrom za informatiko.

ERGONOMSKI NAČINI DELA

Projekt Program Promocije zdravja na področju ergonomije v Bolnišnici Topolšica je na podlagi Javnega razpisa za sofinanciranje projektov za promocijo zdravja na delovnem mestu v letu 2013 in 2014 finančno podprl Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Topolšica, november 2014

Bolnišnica
Topolšica

V Bolnišnici Topolšica se pri svojem delu vsakodnevno srečujemo z dvigovanjem in premeščanjem pacientov, z delom stoje in v prisilni drži.

Mišično-kostna obolenja predstavljajo najpogostejšo z delom povezano težavo. Pogosto se razvijejo v zelo resna bolezenska stanja, ki zahtevajo večkratne daljše odsotnosti z dela.

NAMEN ERGONOMSKEGA NAČINA DELA JE :

- prilagajanje delovnega okolja negovalnemu osebju,
- preprečevanje akutnih poškodb,
- preprečevanje trajnih okvar,
- zmanjšanje bolniškega staleža zaradi mišično-kostnih obolenj.

CILJI :

- ustrezna prilagoditev delovnega okolja zaposlenim,
- prepoznavanje meja telesnih obremenitev,
- preprečevanje prekomernega obremenjevanja telesa in poškodb, ki vodijo v nastajanje kroničnih mišično-kostnih obolenj,
- uporaba razbremenilnih položajev pri delu,
- uporaba ergonomskih pripomočkov pri delu,
- pravilno izvajanje vaj.

S teoretičnim in praktičnim usposabljanjem delavce seznanimo z :

- ergonomskim načinom dela,
- uporabo ergonomskih pripomočkov,
- ustrezno tehniko dvigovanja bolnikov.

PRIPOROČILA PRI DVIGOVANJU PACIENTOV

- načrtuj premeščanje pacienta, kadar je možno delaj v paru oz. skupinsko,
- zavzemi dober položaj in pravilno postavi stopala,
- uporabljalj ergonomske pripomočke,
- dobro primi pripomoček in pacienta,
- dvigni brez sunka z ravnim hrbtom in s pomočjo nog,
- dviguj med fazo izdiha.

ERGONOMSKI PRIPOMOČKI

1. Električno nastavljiva postelja

2. Drсна podloga

3. Prelagalna deska

PZ od I.2015 –2022

- Vsako leto pripravljen načrt aktivnosti za PZ

Aktivnosti:

- rekreacija zaposlenih- odbojka, košarka,
- pohodi zaposlenih,
- slovenski zajtrk (zadnja 4 leta),
- nordijska hoja,
- ergonomski načini dela na različnih področjih-e izobraževanje,
- preprečevanje poškodb z ostrimi predmeti.

PREMIK PO POSTELJI NAVZGOR-1

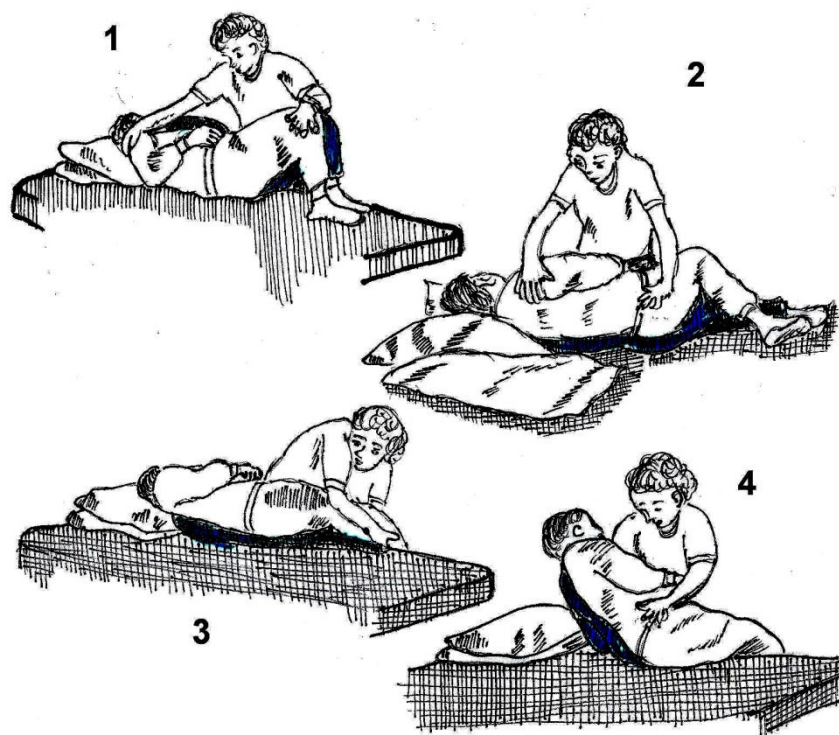

1. Pacient pokrči noge v kolenih, fiksiramo stopala, prime se za trapez in se prestavi

POSEDANJE PACIENTA PREKO ROBA POSTELJE

1. Pacienta obrnemo na bok.
2. Z eno roko ga primemo pod kolena in mu jih potegnemo preko roba postelje.
3. Z drugo roko ga primemo pod lopatico.
4. Prosimo pacienta, da se poskusi odriniti od postelje in ga dvignemo v sedeč položaj.

PREMEŠČANJE NEPOKRETNEGA BOLNIKA S POSTELJE NA INVALIDSKI VOZIČEK

1. Pacienta prestavimo a na rob postelje in posedemo s pomočjo blazine.
2. Invalidski voziček pripravimo ob vzglavju, tako da s posteljo oklepa kot 45 stopinj.
3. Z ustreznim prijemom (Rautkov prijem) dveh oseb ga prestavimo na invalidski voziček. Lahko si pomagamo s pripomočki, kot so: drseča deska, pas za dvigovanje, trak iz rjuhe ipd.

PREMEŠČANJE NEPOKRETNEGA BOLNIKA S POSTELJE NA INVALIDSKI VOZIČEK

1. Pacienta prestavimo a na rob postelje in posedemo s pomočjo blazine.
2. Invalidski voziček pripravimo ob vzglavju, tako da s posteljo oklepa kot 45 stopinj.
3. Z ustreznim prijemom (Rautkov prijem) dveh oseb ga prestavimo na invalidski voziček. Lahko si pomagamo s pripomočki, kot so: drseča deska, pas za dvigovanje, trak iz rjuhe ipd.

2. Stegnjeno nogo dvignite: v stran.

3. Stegnjeno nogo dvignite: nazaj.

4. S pokrčenim kolonom dajte nogo nazaj.

5. Počepnite.

6. Prenesi težo telesa na eno in nato na drugonogo.

7. Pokrčite komolce.

Pripravili:
Delić A., dipl. fizioterapevtka
Menih I., viš. fizioterapevtka

Enota za Fizioterapijo
10.3.2021

FTHNP03 V.1.0 4

VAJE ZA KREPITEV MIŠIČ

(Navodilo pacientom)

- Vaje ponovite 5 do 10-krat, večkrat na dan.
- Vaje izvajajte izmenično.

Leže na hrbtu

Priporočljivo je izvajanje vaj na ravni podlagi.

1. Premaknite stopala gor in dol.

2. Skrčite eno nogo. Koleno približajte k prsnemu košu.

3. Pokrčite obe nogi, stopala in križ so ves čas na podlagi: izmenično nagnite eno nogo navzven.

4. Pokrčite obe nogi, stopala so na postelji: dvignite medenico.

FTHNP03 V.1.0 1

KREPITEV ZDRAVJA LOKALNE SKUPNOSTI

- kje vse so prisotni naši sodelavci

95 Let

Aktivna vadba v krajevni skupnosti

Bolnišnica
Topolšica

Preprečevanje poškodb z ostrimi predmeti

Management of **NEEDLE-STICK INJURY**

- 1. Clean it**

  - Do** encourage bleeding by applying gentle pressure
  - Do** wash with soap and water
  - Do not** scrub the affected area
  - Do not** suck the area to remove the blood
- 2. Report it**

Report the incident immediately to the supervisor or the designated Doctor at your hospital
- 3. Treat it**

Find out the patient's HIV, Hep.B and Hep.C status and receive the appropriate treatment within 72 hours

Prve analize poškodb z ostrimi predmeti

- Leta 1981 se prične beleženje poškodb z ostrimi predmeti.
- 1987 – ločevanje uporabljenih ostrih predmetov.
- Po letu 1991 konceptne zasnove varnih ostrih predmetov ter zbiralnikov.
- Kompleksnost in visoka cena upočasnila razvoj varnih pripomočkov.
- Poudarek na osebni varovalni opremlitvi.

Zakonodaja

- Direktiva 2010/32/EU o preprečevanju poškodb z ostrimi pripomočki v bolnišnicah in zdravstvenem sektorju.
- Ocenjevanje tveganja.
- Prilagajanje dela posamezniku, tehničnemu napredku.
- Zamenjava nevarnega z manj nevarnim, razvijanje preventivne politike.
- Razvijanje kolektivne preventivne politike, dajanje ustreznih navodil delavcem.

Poškodbe z OP v številkah

- Na svetovni ravni se letno zabeleži 385.000 incidentov z ostrim predmetom.
- Število 1.000 predstavlja dnevno povprečje svetovnih vbodov v zdravstveni negi.
- V Sloveniji se dnevno zbode vsaj ena oseba.

Poškodba z ostrim predmetom (OP)

- **INCIDENT** imenujemo poškodbo zdravstvenega delavca z ostrim predmetom, politje s krvjo ali izpostavljenost sluznice aerosolu krvi ali kužnim telesnim tekočinam.
- Poškodba z ostrim predmetom je vsaka poškodba ali vrez z iglo ali drugim ostrim predmetom, ki poškoduje kožo.
- Posledica takšnih incidentov je lahko izpostavljenost zdravstvenega delavca virusom, ki se prenašajo s krvjo.

Statistika okužb z OP

- V Bolnišnici Topolšica v zadnjih 10 letih ni prišlo do okužbe zaposlene osebe med rokovanjem z ostrim predmetom.

Pomembnost prijave poškodbe z OP

- Hitro, jedrnato, popolno
- Nadrejeni osebi
- Izpolnjena prijava isti dan ali prvi delovni dan (več v VADON01)
- SOBO
- Pooblaščen osebja za varnost
- Tajništvo

Bolnišnica Topolšica | Topolšica 61 | SI 3126 Topolšica | Slovenija
 T +386(0)3 898 77 00 | F +386(0)3 898 77 22 | E info@bolnišnica.si | www.boltop.si

PRIJAVA NEZGODE / POŠKODBE / INCIDENTA PRI DELU

DELAVEC, UDELEŽENEC V NEZGODI/POŠKODBI/INCIDENTU

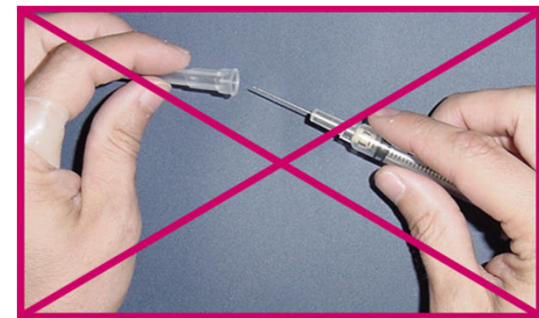
1	IME IN PRIIMEK:
	NASLOV BIVALIŠČA:
2	Kraj: _____ Občina: _____
	Ulica: _____

PODATKI O NEZGODI/POŠKODBI/INCIDENTU

3	DATUM PRIJAVE: (DAN, MESEC, LETO)
4	DATUM NEZGODE /POŠKODBE/INCIDENTA: (DAN, MESEC, LETO)
4A	URA NEZGODE/POŠKODBE/INCIDENTA:
	KJE SE JE NEZGODA /POŠKODBA/INCIDENT PRIPETIL:
5	0 - ni podatka, 1 - na običajnem delovnem mestu, 2 - začasno delovno mesto v isti enoti/oddelku/slужbi 3 - službena pot ali delovno mesto v drugi enoti, 9 - drugo
6	VRSTA POŠKODBE (le v primeru poškodbe/incidenta): 1 - lažja, 2 - hujša, 3 - kolektivna, 4 - smrtna
7	KRAJ NEZGODE/POŠKODBE/INCIDENTA:
8	POŠKODOVANI DEL TELESA (le v primeru poškodbe/incidenta): glava, leva roka, desna roka, desni oklep, levi oklep, ...
9	DELOVNO OKOLJE: (področje, zgradba, prostor, oddelčna enota, ...)
10	DELOVNI PROCES: (kaj je delavec tu delal?)

Vzroki za poškodbe

- **Najpogostejši vzroki in načini poškodbe:**
  - vbodi z iglo,
  - pokrivanje uporabljene igle ali drugega predmeta,
  - urez z ostrim predmetom,
  - politje poškodovane kože,
  - politje sluznice s krvjo.

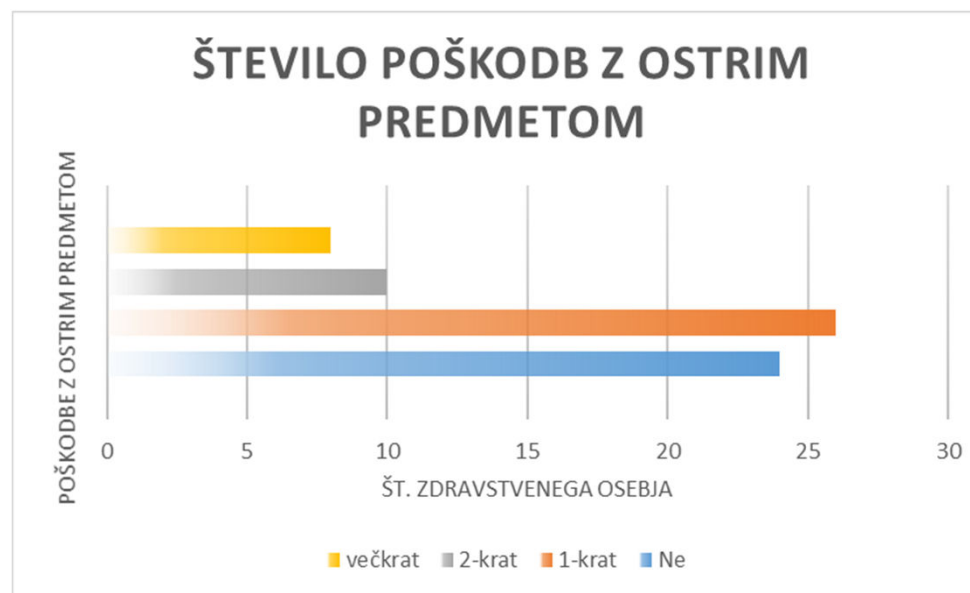

Poškodbe z OP v Bolnišnici Topolšica

Statistika prijavljenih poškodb

- 2014 - 4 poškodbe
- 2015 - 6 poškodb
- 2016- 6 poškodb

Statistika na podlagi Ankete v BT, april 2015

Poškodbe z OP v Bolnišnici Topolšica

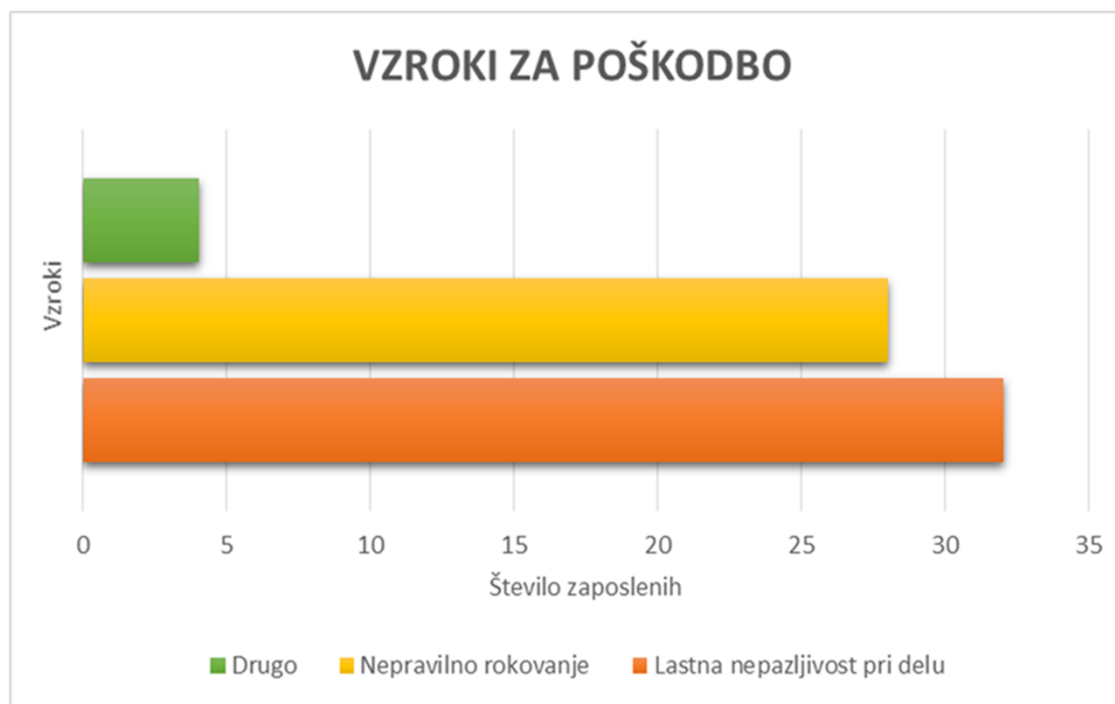
**S katerim OP ste se
poškodovali?**

- Največkrat z iglami (42)
- Lancete (6)

**Kakšna je bila vrsta poškodbe z
OP?**

- Površinska (32)
- Srednje globoka (20)

Poškodbe z OP v Bolnišnici Topolšica

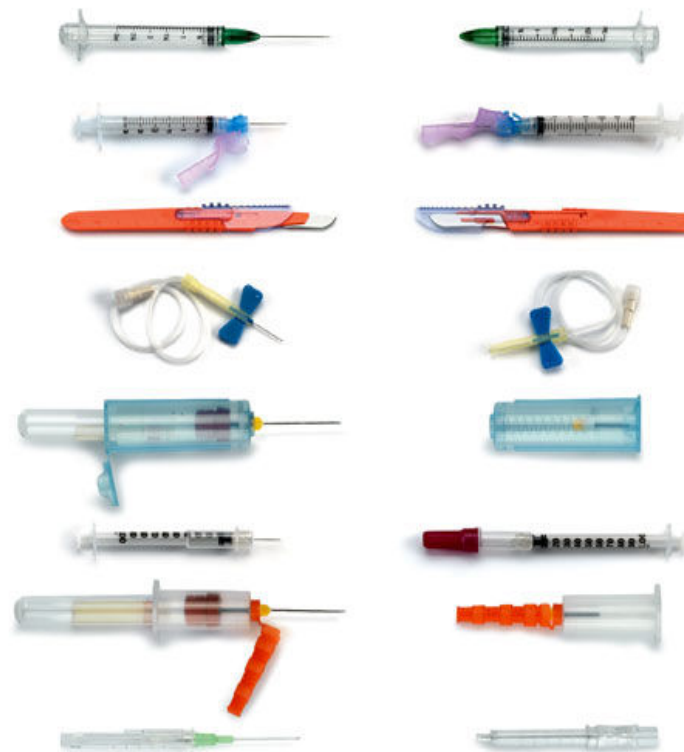

Prijava poškodbe

Varni pripomočki

- Vgrajen varnostni zaklep
- Uspešnost aktivacije z zaklepom vizualno in z zvokom

Varno rokovanje z ostrimi predmeti

- Pravilno odlaganje uporabljenih pripomočkov/naprav
- Ločevanje ostrih predmetov ter plastičnih odpadkov
- Polnjenje kontejnerja do treh četrtin
- Zapiranje vrhnjega pokrova

Varno odlaganje ostrih predmetov

- A: luer igle
- B: inzulinske igle
- C: skalpeli, okužene igle, luer igle
- D: skalpeli

Ukrepi za preprečevanje incidentov z ostrimi predmeti

- Pravilni postopki dela v zdravstveni negi
- Pravilno odstranjevanje uporabljenih ostrih predmetov
- Ustrezno čiščenje instrumentov
- Uporaba osebne varovalne opreme
- Usposabljanje novozaposlenih in obdobjno usposabljanje ostalih zaposlenih- vsaj na 1 do 2 leti.

Priporočila

- Vsesplošna uporaba varnih ostrih predmetov
- Namestitev kontejnerjev za uporabljene ostre predmete v več prostorov
- Uporaba mobilnih osebnih kontejnrčkov ali pladnjev

Program : E učenje

- **Leto 2016**
- **v sodelovanju z Inštitutom Jožef Štefan smo pripravili video vsebine za zaposlene in predvsem za novozaposlene:**
- **PREPREČEVANJE POŠKODB Z OSTRIMI PREDMETI V ZDRAVSTVENI NEGI**

Preprečevanje poškodb z ostrimi predmeti v zdravstveni negi

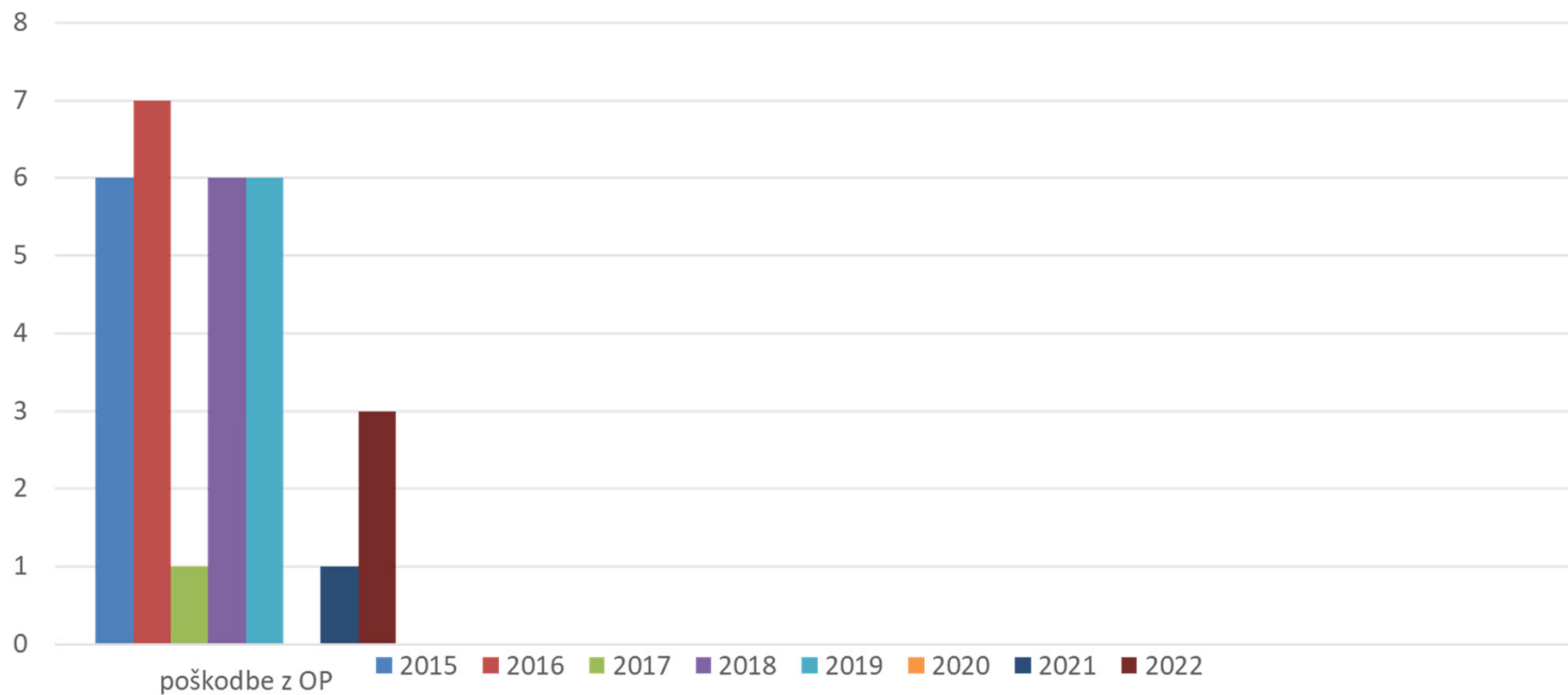
Klemen Putar, dipl. inž. teh. var.
pred. mag. Brigita Putar, univ. dipl. org., viš. med. sestra

Št. poškodb z ostrimi predmeti

Poškodbe z OP- trend

HVALA ZA POZORNOST

VEČ ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU